

Decemberrapportage 2018

Inhoudsopgave

1.	Samenvatting en leeswijzer.....	5
1.1.	Inleiding.....	5
1.2.	Samenvatting.....	5
1.3.	Leeswijzer.....	7
2.	Financiële wijzigingen.....	8
2.1.	Budgettaire wijzigingen.....	8
2.2.	Reservemutaties.....	12
2.3.	Neutrale wijzigingen.....	14
2.4.	Budgetoverheveling.....	16
2.5.	Begrotingswijziging Decemberrapportage 2018.....	18
3.	Kredietaanvragen.....	20
4.	Prognose Sociaal Domein.....	21
5.	Risicoparagraaf.....	25
6.	Aanvulling op Nota Reserves en Voorzieningen.....	26

1. Samenvatting en leeswijzer

1.1. Inleiding

In de P&C-kalender 2018 is opgenomen dat eind van het begrotingsjaar optioneel een decemberrapportage verschijnt. Deze rapportage wordt opgesteld als dit noodzakelijk is met het oog op de rechtmatigheid voor de jaarrekening. Om te beoordelen of dit in 2018 noodzakelijk is, heeft een inventarisatie plaatsgevonden. De geïnventariseerde meldingen van alle beleidsvelden pleiten voor het wijzigen van de begroting 2018.

Naast het belang van rechtmatigheid heeft de decemberrapportage ook een informatiefunctie. In de inventarisatie zitten enkele grotere posten die niet direct van belang zijn voor de rechtmatigheid, maar waarover het college de raad wel tijdig wil informeren. Zo worden de gevolgen van de septembercirculaire voor 2018, als aangekondigd in de Informatienota 'Gevolgen van septembercirculaire 2018 Gemeentefonds' (2018/660726), verwerkt in deze Decemberrapportage. Daarnaast wordt ook de positief bijgestelde prognose sociaal domein toegelicht.

1.2. Samenvatting

Bij de Kadernota 2018 was sprake van een tekort van € 2,6 miljoen in het huidige begrotingsjaar. Bij de Bestuursrapportage 2018 werd het verwachte resultaat bijgesteld naar € 1 miljoen nadelig (het tekort nam af met € 1,6 miljoen) in het lopende begrotingsjaar. Exclusief de rijksontwikkelingen¹, heeft deze Decemberrapportage 2018 een voordelig effect van **€ 0,4 miljoen**.

De belangrijkste nadelige effecten vloeien voort uit: afschrijvingen van activa (**€ 1,3 miljoen**), een nadeel als gevolg van bijstelling bouwleges (**€ 400.000**), bijstelling SPA en hogere uitgaven afvalverzameling (**€ 450.000**) en onderwijshuisvestiging afrekeningen (**€ 105.000**).

Naast verslechtingen zijn er ook verbeteringen te melden in het huidige begrotingsjaar. De belangrijkste zijn: de wijziging van dekking kapitaallasten M.L.Kingschool (**€ 960.000**), een voordeel door onderbezetting binnen de afdeling Schulddienstverlening Minima en Sociale Recherche en de afdeling Werk en Inkomen (respectievelijk **€ 500.000 en € 440.000**), een voordeel op het personeelsbudget Handhaving (**€ 350.000**), een voordelig effect door actualisatie rente MPG (**€ 217.000**) en onderbesteding funderingsaanpak (**€ 200.000**).

Naast de bovengenoemde verbeteringen en verslechtingen worden ook de gevolgen voor 2018 van de septembercirculaire 2018 verwerkt in deze Decemberrapportage. De rijksontwikkelingen hebben een aanzienlijk nadelig effect op het resultaat 2018.

In de septembercirculaire presenteert het rijk met name de effecten van de rijksbegroting voor de komende jaren in het gemeentefonds. Ten opzichte van de meicirculaire 2018 daalt de algemene uitkering voor alle jaren. De belangrijkste oorzaken zijn lagere rijksuitgaven, vermindering ruimte onder het plafond van het btw-compensatiefonds en het effect van ontwikkelingen op rijksniveau. Daarnaast heeft er een nadelige verrekening over het jaar 2017 plaatsgevonden van **€ 0,5 miljoen**. Al deze oorzaken liggen buiten de invloedssfeer van de gemeente. In totaal hebben de rijksontwikkelingen een nadelig effect van **€ 4,4 miljoen** in 2018.

¹ Algemene uitkering, verrekening 2017 en Algemene uitkering, gevolgen septembercirculaire 2018.

De wijzigingen in deze Decemberrapportage 2018 hebben hiermee inclusief rijksontwikkelingen een nadelig effect van **€ 3,9 miljoen** in het lopende begrotingsjaar. Het verwachte jaarresultaat 2018 is **€ 4,9 miljoen** nadelig. Dit blijft een prognose en het definitieve resultaat bij de jaarrekening 2018, kan van deze prognose afwijken.

In onderstaande tabel melden wij de financiële wijzigingen ten opzichte van de door de raad vastgestelde Programmabegroting 2018:

Omschrijving	2018
a Programmabegroting 2018-2022	0
b Kadernota 2018	2.553 n
Bestemming rekeningresultaat 2017	-651 v
Financiële voortgangsrapportage 2018	1.588 n
Actualisatie Investeringsplan	-804 v
Hogere lasten cluster sociaal	760 n
Hogere lasten cluster fysiek	1.100 n
Hogere lasten cluster burger en bestuur	560 n
c Bestuursrapportage 2018	-1.589 v
Hogere algemene uitkering, maart- en meicirculaire 2018	-2.048 v
Hogere inkomsten uit leges (Wabo vergunningverlening)	-900 v
Diverse verbeteringen en verslechtingen per saldo	1.359 n
d Decemberrapportage 2018	3.904 n
Septembercirculaire 2018	3.861 n
Algemene uitkering, verrekening jaar 2017	490 n
Diverse verbeteringen en verslechtingen per saldo	-447 v
e Begrotingssaldo na vaststellen Decemberrapportage 2018:	4.868 n

Toelichting bij resultaat

- De Programmabegroting 2018-2022 liet een sluitende begroting 2018 zien.
- De begroting 2018 liet na Kadernota 2018 een tekort zien van € 2,6 miljoen (zie Kadernota 2018 pagina 103).
- De wijzigingen in de Bestuursrapportage 2018 hebben een voordelig effect van **€ 1,6 miljoen** in het lopende begrotingsjaar.
- De wijzigingen in deze Decemberrapportage 2018 hebben exclusief rijksontwikkelingen een voordelig effect van 0,4 miljoen, en inclusief rijksontwikkelingen een nadelig effect van **€ 3,9 miljoen** in het lopende begrotingsjaar.
- Na vaststellen van deze Decemberrapportage 2018 is het begrotingssaldo 2018 **€ 4,9 miljoen** nadelig.

Ontwikkeling Algemene Reserve

De verwachte onttrekking uit de algemene reserve is hiermee na het vaststellen van de Decemberrapportage € 4,9 miljoen. De verwachte toevoeging aan de algemene reserve van de eindstand reserve Wwb is € 3,1 miljoen. Per saldo verslechtert de verwachte eindstand van de algemene reserve in jaar 2018 na vaststellen van de Decemberrapportage met **€ 1,8 miljoen**. De verwachte stand van de algemene reserve per 31 december 2018 komt hiermee op **€ 24,6 miljoen**.

In onderstaande tabel is de verwachte ontwikkeling van de algemene reserve opgenomen:

Ontwikkeling algemene reserve	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Stand algemene reserve per 1-1	-30.092 v	-24.599 v	-21.653 v	-21.895 v	-17.998 v	-20.689 v
Restant terugstorting eerdere onttrekking voor kans en Kracht	-226 v					
Aanwending voor financieel kader (kadernota 2016)	2.033 n					
Verschuiving onttrekking van 2018 naar 2017 (begroting 2017)	-370 v					
Aanjagen bouwfunctie (versneller decemberrapportage 2016)	400 n					
Aanwending voor gelijk speelveld wijkraden (voortgangsrapportage 2018)	39 n					
Onttrekking restant versneller woningbouw (voortgangsrapportage 2018)	140 n					
Aanwending voor financieel kader (Kadernota 2017)	1.709 n	2.049 n	14 n	127 n		
Onttrekking t.b.v. uitvoering Participatiewet (Kadernota 2018)		241 n	241 n			
Toevoeging/onttrekking o.b.v. kadernota 2018		779 n	410 n	2.649 n	-2.691 v	-1.146 v
Nieuw t.o.v. Programmabegroting 2019-2023:						
Versneld energieneutraal maken particuliere woningen (Berap 2018)		500 n				
Aanvullende voorstellen Programmabegroting 2019-2023 (blz.38)		-623 v	-907 v	1.121 n		
Verwachte onttrekking begrotingsaldo 2018 na Decemberrapportage 2018	4.868 n					
Verwachte toevoeging o.b.v. prognose eindstand reserve WWB:	-3.100 v					
Stand algemene reserve per 31-12	-24.599 v	-21.653 v	-21.895 v	-17.998 v	-20.689 v	-21.835 v
Stand algemene reserve per 31-12 in Programmabegroting 2019-2023 (blz. 38):	-23.298 v	-22.633 v	-19.856 v	-22.548 v	-23.696 v	
Verschil stand algemene reserve na Decemberrapportage 2018:		1.645 n	738 n	1.858 n	1.859 n	1.861 n

Het verwachte jaarresultaat 2018 en de ontwikkeling van de algemene reserve blijven prognoses. Het definitieve resultaat bij de jaarrekening 2018 en de stand algemene reserve, kan van deze prognose afwijken.

Omdat de termijn te kort is om maatregelen te nemen, is het college van mening om niet meer bij te sturen op het verwachte resultaat 2018. Aan de hand van het voorlopige jaarrekeningresultaat 2018 (medio februari 2019) wordt bepaald of de algemene reserve voldoende weerstandsvermogen bevat om het verwachte tekort 2018 uit de algemene reserve te dekken. Mocht blijken dat dat niet het geval is, dan zal in 2019 incidenteel bijgestuurd worden. In dat geval zal het college de raad informeren en met voorstellen komen.

Prognose Sociaal Domein - Algemene reserve Sociaal Domein

Begin oktober is de prognose sociaal domein 2018 door het College vastgesteld en ter informatie aan de gemeenteraad (commissie Samenleving) aangeboden (BBV 2018/64717). Deze prognose sluit met een verwacht nadelig saldo van € 5,2 miljoen. Ten behoeve van de Decemberrapportage is de ontwikkeling van de uitgaven en inkomsten nogmaals tegen het licht gehouden. Het verwachte saldo eind 2018 verbetert iets tot € 4,4 miljoen nadelig en wordt opgevangen door de benodigde middelen te onttrekken aan de Algemene reserve Sociaal domein.

1.3. Leeswijzer

Alle in de financiële tabellen vermelde bedragen zijn maal € 1.000, tenzij anders vermeld. In paragraaf 2.1 wordt per beleidsveld over de financiële wijzigingen groter dan € 100.000 gerapporteerd. In de paragrafen 2.2 t/m 2.4 worden neutrale wijzigingen, reservemutaties en budgetoverhevelingen toegelicht. Enkele kleinere wijzigingen worden niet afzonderlijk toegelicht. Hoofdstuk 3 bevat de kredietbesluiten. Hoofdstuk 4 geeft inzicht in de prognose Sociaal Domein. Hoofdstuk 5 beschrijft risico's die nieuw zijn en nog in 2018 een effect kunnen hebben. Hoofdstuk 6 bevat een aanvulling op 'Nota Reserves en Voorzieningen' (2016).

2. Financiële wijzigingen

De wijzigingen met een budgettair effect groter dan € 100.000 worden in paragraaf 2.1. toegelicht. Het totaal van begrotingswijzigingen is weergegeven in paragraaf 2.5.

2.1. Budgettaire wijzigingen

Beleids- veld	Omschrijving budgettaire wijzigingen	Budgettair effect; v (-) is voordelig; n is nadelig				
		2018	2019	2020	2021	2022
Financiële wijzigingen exclusief Rijksontwikkelingen:						
<u>Verbeteringen</u>						
1.1	Wijzigen dekking kapitaallasten M.L.Kingschool	-964	v			
3.2	Onderbezetting Werk en Inkomen	-440	v			
3.3	Onderbezetting Schulddienstverlening Minima en Sociale Recherche	-500	v			
4.1	Onderbesteding funderingsaanpak	-200	v			
5.2	Personeelsbudget handhaving	-350	v			
7.2	Voordelig effect actualisatie rente MPG	-217	v			
div.	Diverse kleinere wijzigingen:	-12	v	-12	v	-12
	<i>Subtotaal verbeteringen</i>	-2.683	v	-12	v	-12
<u>Verslechtingen</u>						
1.1	Onderwijshuisvesting afrekeningen	105	n			
5.1	Bijstelling SPA en hogere uitgaven afvalverzameling	450	n			
6.3	Bijstelling Bouwleges	400	n			
7.2	Afschrijving activa	1.281	n			
	<i>Subtotaal verslechtingen</i>	2.236	n			
	Totaal financiële wijzigingen exclusief Rijksontwikkelingen	-447	v	-12	v	-12
<u>Rijksontwikkelingen:</u>						
7.2	Algemene uitkering, gevolgen septembercirculaire 2018	3.861	n			
7.2	Algemene uitkering, verrekening jaar 2017	490	n			
	<i>Subtotaal Rijksontwikkelingen</i>	4.351	n			
	Resultaat Decemberrapportage 2018 inclusief Rijksontwikkelingen	3.904	n	-12	v	-12

Toelichting verbeteringen:

Wijzigen dekking kapitaallasten M.L. Kingschool

In 2011 is een krediet verleend voor de M.L. Kingschool, raadsbesluit 'Haalbaarheidsstudie DSK II en DSK III' (2010/215560). In dit besluit is aangegeven dat er € 850.000 en € 114.000 uit de grondexploitatie DSK in de nog te vormen reserve kapitaallasten scholen zou worden gestort. De kapitaallasten zouden jaarlijks worden gedekt uit deze reserve.

De nieuwbouw van de M.L. Kingschool is in 2014 afgerond. Sinds 2015 worden er kapitaallasten berekend en deze zijn neutraal opgenomen in het Investeringsplan. De oorspronkelijk constructie met de reserve is niet ingericht en zou de komende 36 jaar een administratieve last met zich meebrengen (handmatig boeken van de kapitaallasten van € 27.000 uit de reserve).

Uit praktische overwegingen wordt de raad voorgesteld om, in afwijking van het eerdere raadsbesluit, te besluiten om:

- De bijdrage uit de reserve grondexploitatie van € 964.000 ter dekking van de kapitaallasten M.L.Kingschool vrij te laten vallen ten gunste van het resultaat 2018 (incidenteel voordeel)
- Het structurele nadeel van € 27.000 kapitaallasten M.L.Kingschool mee te nemen bij de actualisatie van het IP in de Kadernota 2019

Onderbesteding loonsom afdeling Werk en Inkomen

Bij de afdeling Werk en Inkomen is in 2018 sprake van een incidentele onderbesteding op de loonsom (apparaatslasten) van **€ 440.000**. De onderbesteding wordt allereerst veroorzaakt door de krapte op de arbeidsmarkt. Hierdoor heeft het langer geduurd voordat de extra formatieruimte kon worden ingevuld met gekwalificeerd personeel. Daarnaast zijn veel jonge medewerkers aangenomen met minder werkervaring. Zij zijn in een aanloopschaal geplaatst, waardoor de werkelijke loonsom tijdelijk lager ligt dan de begrote loonsom. Tenslotte kon de werving van een vacature pas starten nadat de kadernota 2018 was vastgesteld. Een aantal vacatures is via inhuur tijdelijk ingevuld.

Onderbesteding loonsom afdeling Schulddienstverlening, Minima en Sociale Recherche

Bij de afdeling Schulden, Minima en Sociale Recherche (SMSR) is sprake van een incidentele onderbesteding op de loonsom van **€ 500.000**. Ook hier is het lastig is gebleken de vacatures snel met gekwalificeerd personeel in te vullen en is een aantal vacatures ingevuld met jonge medewerkers die in een aanloopschaal zijn geplaatst, waardoor de werkelijke loonsom tijdelijk lager ligt. Voor een aantal vacatures heeft inhuur plaatsgevonden. Het gemelde voordeel is voor beide afdelingen incidenteel omdat de formatie eind 2018 geheel ingevuld is.

Onderbesteding funderingsaanpak

In de Kadernota 2018 is voor de funderingsaanpak structureel € 315.000 beschikbaar gesteld. Aangezien het project in de opstartfase zit, zijn niet alle middelen in 2018 besteed. Prognose is een onderbesteding van **€ 200.000**.

Personeelsbudget handhaving

Bij de Kadernota 2018 is budget beschikbaar gesteld voor een flexibel integraal handhavingsteam. Daarnaast is er een budget van € 500.000 gereserveerd in de Bestuursrapportage 2018 voor de extra lasten die voortkomen uit een verloren rechtszaak tegen voormalig personeel dat met terugwerkende kracht in dienst is gekomen en betaald moet worden. De kosten van vernietiging van het strafontslag vallen gedeeltelijk in 2019. Bovendien is het door de krappe arbeidsmarkt niet gelukt om in 2018 de beoogde uitbreiding van het flexibele handhavingsteam te realiseren (uitgangspunt is dat er geen concessie wordt gedaan aan de kwaliteit van de handhavers). Daarbij komt dat de personeelslasten van de formatie-uitbreiding voor een heel jaar geraamd zijn, terwijl de werving pas kon starten na goedkeuring van de Kadernota medio 2018. Een en ander leidt tot € 600.000 lagere lasten in 2018. In paragraaf 2.4 Budgetoverheveling wordt voorgesteld hiervan € 150.000 door te schuiven naar volgend jaar voor de afwikkeling van de rechtszaak en € 100.000 voor handhaving Airbnb. Per saldo treedt dan een voordeel op van **€ 350.000** op het personeelsbudget in 2018.

Voordelig effect actualisatie rente MPG

Het Meerjaren Perspectief Grondexploitatie (MPG) is in de Kadernota 2018 vastgesteld. Het voordelig effect van de actualisatie van de doorberekende rente in het MPG is in de Programmabegroting 2019-2023 verwerkt in de uitkomsten treasury (pagina 32 van de Programmabegroting 2019-2023). Het voordelig effect van **€ 217.000** voor het jaar 2018 wordt in deze Decemberrapportage verwerkt.

Toelichting verslechtingen:

Onderwijshuisvesting afrekeningen

De Schelp heeft rondom de uitbreiding en renovatie tweemaal moeten verhuizen. De kosten die hiervoor gemaakt zijn, moeten door de gemeente vergoed worden volgens de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Haarlem 2015. De verhuiskosten bedragen in totaal € 51.921. Voor de asbestsanering op de locatie van De Schelp was een bedrag beschikbaar van € 135.000. Uiteindelijk bedragen de kosten voor de sanering € 188.386 waardoor een overschrijding is ontstaan van € 53.386. Per saldo een nadeel van **€ 105.000**.

Bijstelling SPA en hogere uitgaven afvalinzameling

Door enige temporisering die nodig is voor de invoering van het Strategisch Plan Afvalscheiding (SPA) bij de hoogbouw wordt dit jaar € 200.000 minder besteed aan het project SPA. In 2018 zijn minder wijken omgebouwd. Daarentegen zijn door de verslechterde marktomstandigheden voor de afzet van grondstoffen en het ontbreken van rendement op nascheiding de kosten voor afvalscheiding hoger en de opbrengsten van de gescheiden grondstoffen lager. Dit zorgt voor een tekort van 650.000. Per saldo ontstaat er door voorgenoemde effecten een negatief resultaat van **€ 450.000**.

Bijstelling Bouwleges

Door de toename van het aantal bouwaanvragen is de legesraming dit jaar tweemaal verhoogd met in totaal € 3 miljoen. Op basis van de laatste informatie is de actuele raming echter iets te optimistisch. Grote plannen waarvan eerst werd verwacht dat deze in 2018 tot een aanvraag zouden leiden, stagneren in de bouwplanvoorbereiding. De verwachting is wel dat deze aanvragen alsnog in 2019 of later volgen en dan tot legesopbrengst leiden. De geraamde minderopbrengst is € 350.000. Er zijn wel kosten gemaakt voor deze aanvragen van € 50.000 (advies- en overige kosten). Per saldo leidt dit tot een nadeel in 2018 van **€ 400.000**.

Afschrijving activa

Bij de bestaanscontrole 2018 is geconstateerd dat een deel van de activa die de gemeente op de balans heeft staan, moet worden afgewaardeerd. De redenen hiervoor zijn divers. In een aantal gevallen is sprake van een te lange initiële afschrijvingstermijn, waardoor een versnelde afschrijving nodig is. Ook bleken enkele activa bij bestaanscontrole niet meer te bestaan, daarbij is geconstateerd dat in het verleden niet altijd volgens het activabeleid is gehandeld en in een enkel geval is het onwaarschijnlijk dat een investering nog leidt tot een activum (bijdrage aan Reddingsbrigade).

Onderliggende specificatie en aanvullende toelichting:

<i>Afschrijving activa (fysiek domein)</i>	652 n
<i>Afschrijving activa (reddingsbrigade)</i>	270 n
<i>Afschrijving activa (podia)</i>	360 n
	<hr/>
	1.282 n

Aanvullende toelichting op afschrijving activa:

Fysiek domein

De belangrijkste afschrijvingen bestaan uit:

- De voorbereidingskosten van de Zuidtangent Westwaards (uit 2005) zijn 12 jaar geactiveerd terwijl deze kosten volgens de BBV binnen 5 jaar afgeschreven moeten zijn. De restant boekwaarde van € 341.000 moet als nadeel worden afgeboekt;

- Daarnaast worden de remmingswerken van de Buitenrustbruggen (uit 2010) in 30 jaar afgeschreven, terwijl dit onderdeel in 10 jaar afgeschreven moet zijn. Dit leidt tot een nadelige inhaalafschrijving van € 223.0000;
- Tot slot is een aantal kleinere correcties nodig van per saldo € 88.000.

Het totale nadeel komt hiermee op € 652.000.

Reddingsbrigade

De reddingsbrigade is verplaatst voor de bouw van de Schoterbrug en de woningbouw daar. Eerst is door de gemeente voor een langere periode de huur voor hun tijdelijke onderkomen betaald. Daarna is een bedrag (tlv IP) beschikbaar gesteld om nieuwe huisvesting te laten bouwen. De Reddingsbrigade heeft aangegeven dit bedrag als voorschot doorgestort te hebben aan de aannemer. De aannemer blijkt geen prestaties te hebben geleverd voor dit bedrag. De Reddingsbrigade voert een juridische procedure tegen de aannemer. Het voorschot kan hierdoor niet geactiveerd worden op de gemeentelijke balans.

Podia:

De podia factureren meerdere kosten gelijktijdig op één factuur, die vervolgens als één bedrag zijn geactiveerd door de gemeente. Dit terwijl de achterliggende kosten geheel of gedeeltelijk niet in aanmerking komen om te worden geactiveerd.

Toelichting Rijksontwikkelingen

Algemene uitkering, gevolgen septembercirculaire 2018

Ten opzichte van de meicirculaire 2018 daalt de algemene uitkering voor alle jaren. De belangrijkste oorzaken zijn lagere rijksuitgaven, vermindering ruimte onder het plafond van het btw-compensatiefonds en het effect van ontwikkelingen op rijksniveau. Al deze oorzaken liggen buiten de invloedssfeer van de gemeente. De gevolgen van de septembercirculaire voor 2018 zijn verwerkt in deze Decemberrapportage en dit leidt tot een nadeel van **€ 3,9 miljoen**. De meerjarige gevolgen worden samen met de mogelijke gevolgen van de december- en maartcirculaire verwerkt in de Kadernota 2019.

Algemene uitkering, verrekening jaar 2017

Het ministerie van BZK verrekenet wijzigingen in het gemeentefonds over voorgaande jaren met gemeenten. De verrekening over jaar 2017 heeft een nadelig effect van **€ 490.000** en wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een lagere uitkeringsfactor.

2.2. Reservemutaties

Beleids- Omschrijving reservemutaties veld	2018	2019	2020	2021	2022
3.2 Bijstelling BUIG	-2.439	v			
3.2 Reserve Wwb Inkomensdeel: <i>afrahmen onttrekking</i>	1.362	n			
3.2 Reserve Wwb: <i>toevoeging</i>	1.077	n			
4.1 Strategische ontwikkeling van de stad			100	n	
4.1 Reserve Wonen: <i>onttrekking</i>			-100	v	
4.2 Ondersteuning lokale media	-250	v	250	v	
4.2 Reserve Participatie en Leefbaarheid: <i>verschuiven onttrekking van 2018 naar 2019</i>	250	v	-250	v	
5.1 Vermindering onttrekking reserve Openbare Ruimte tbv parkeerplaatsen Lidl	-105	v	105	n	
5.1 Reserve Beheer en onderhoud: <i>verschuiven onttrekking van 2018 naar 2019</i>	105	n	-105	v	
5.3 Calamiteiten Vastgoed	300	n			
5.3 Reserve Vastgoed: <i>onttrekking</i>	-300	v			
5.3 Planmatig onderhoud	1.300	n			
5.3 Reserve Vastgoed: <i>onttrekking</i>	-1.300	v			
5.3 Vermindering onttrekking duurzaamheid	-217	v	217	n	
5.3 Reserve Vastgoed: <i>verschuiven onttrekking van 2018 naar 2019</i>	217	n	-217	v	
Totaal wijzigingen met reserves	0	v	0	v	0
	0	v	0	v	0

Bijstelling BUIG reserve Wwb

De definitieve beschikking BUIG 2018 is eind september 2018 door het Ministerie van SZW gepubliceerd. Uit de definitieve beschikking blijkt dat de BUIG-baten hoger zijn dan begroot. Deze stijging is te verklaren door een wijziging in de berekeningswijze van het macrobudget. Hierdoor vallen de baten € 2.647.346 hoger uit (voordeel). Naar verwachting liggen de werkelijke uitkeringslasten ongeveer € 290.000 lager dan begroot (voordeel). De toevoeging aan de voorziening dubieuze debiteuren wordt verhoogd met € 500.000 (nadeel). Per saldo verbetert het resultaat op de BUIG dus naar verwachting met (afgerond) € 2.440.000.

Er is in de begroting rekening gehouden met een tekort van € 1,3 miljoen, waarvoor een onttrekking aan de reserve Wwb is geraamd. Door de verbetering van € 2,4 miljoen (zie bovenstaand) is deze onttrekking niet meer nodig en zal er sprake zijn van een toevoeging van € 1,1 miljoen (- 1,3 + 2,4 = € 1,1 miljoen). Het saldo van de reserve Wwb verbetert daarmee naar een verwachte eindstand 2018 van € 3,1 miljoen.

In het coalitieakkoord *Duurzaam Doen* is aangegeven dat het uitgangspunt is: om voor onderdelen van het sociaal domein die gedekt worden uit vrij besteedbare middelen (algemene uitkering) geen afzonderlijke bestemmingsreserves in stand te houden. De risico's op deze onderdelen worden in het vervolg afgedekt door de algemene reserve. Eind 2018 zal daarom de reserve Wwb, conform worden opgeheven. Waarbij de werkelijke eindstand van de reserve Wwb wordt toegevoegd aan de Algemene reserve.

Medio 2018 is bekend geworden dat de ESF-subsidie voor het leerwerkbedrijf voor de jaren 2019 en 2020 niet meer beschikbaar is. Bij het leerwerkbedrijf Perspectief ontstaat hierdoor een financieel probleem. Aan de deelnemende organisaties in het leerwerkbedrijf is gevraagd oplossingen voor het financiële knelpunt te leveren. Als het knelpunt niet volledig gedekt kan worden, is een beroep op een gemeentelijke bijdrage mogelijk. In dat geval zal er mogelijk een incidenteel beroep op de (vrijvallende) reserve Wwb worden gedaan (voor 2019 en 2020). Dit zal dan ter besluitvorming worden voorgelegd aan de raad.

Strategische ontwikkeling van de stad, reserve Wonen

De forse woningbouwopgave van Haarlem vraagt om strategische advisering over de ontwikkeling van de stad. Op dit moment wordt daar vaak externe deskundigheid voor ingehuurd. Het

coalitieprogramma geeft aan dat Haarlem zelf over strategische en coördinerende adviseurs moet beschikken. De organisatorische inbedding wordt momenteel nader onderzocht. Duidelijk is dat Haarlem al op redelijk korte termijn de omslag moet maken van visievorming naar strategie en realisatie. Dat vereist strategische advisering en strategisch instrumentarium, een stevige aansturing van de woningbouw en ontwikkelmanagement. Vooruitlopend op de structurele organisatorische inbedding stelt het college de raad voor om in 2019 **€ 100.000** beschikbaar te stellen. Dat budget is beschikbaar en past binnen het doel van de 'oude' ISV reserve wonen.

Ondersteuning lokale media, reserve participatie en leefbaarheid

In de kadernota 2018 is eenmalig € 250.000 beschikbaar gesteld voor het stimuleren van kwaliteitsjournalistiek door lokale media. Momenteel wordt onderzocht in welk vorm deze doelstelling het beste te bereiken is. In 2019 zal besluitvorming hierover volgen. Daarom wordt voorgesteld de onttrekking uit de reserve participatie en leefbaarheid (en de uitgaven) van **€ 250.000** over te hevelen naar 2019.

Vermindering onttrekking reserve Openbare Ruimte t.b.v. parkeerplaatsen Lidl

Bij de 1^e Bestuursrapportage 2018 is besloten € 115.000 te onttrekken t.b.v. parkeerplaatsen omgeving Lidl Schalkwijk. Omdat over het definitieve ontwerp pas in het 4^e kwartaal 2018 wordt besloten zullen de werkzaamheden pas in 2019 worden uitgevoerd. Voorgesteld wordt **€ 105.000** via de reserve Beheer en onderhoud openbare ruimte naar 2019 over te hevelen.

Onttrekking reserve Vastgoed i.v.m. calamiteiten

Vanwege calamiteiten wordt een aanvullende onttrekking gedaan uit de reserve Vastgoed van **€ 300.000**. De calamiteiten hebben met name betrekking op de brandschade van 't Hazeltje (€ 131.000) en funderingsherstel Zuid Schalkwijkerweg (€ 90.000).

Onttrekking reserve Vastgoed t.b.v. planmatig onderhoud

Conform de in 2013 vastgestelde nota Onderhoudskosten wordt een onttrekking gedaan van **€ 1,3 miljoen** uit de reserve Vastgoed ter dekking van de kosten voor planmatig onderhoud die boven de begroting uitkomen.

Verschuiven onttrekking duurzaamheid, reserve Vastgoed

In het kader van maatregelen t.b.v. duurzaamheid wordt in 2018 een deel van de werkzaamheden uitgevoerd en gefactureerd, naar schatting € 633.000. Het totale budget is € 850.000. Voor de resterende kosten wordt in 2019 het restantbudget van **€ 217.000** onttrokken aan de reserve Vastgoed.

2.3. Neutrale wijzigingen

Beleids- veld	Omschrijving neutrale wijzigingen	baten/lasten	2018	2019	2020	2021	2022
1.2	Subsidie inzet GGZ medewerkers Sociale Wijkteams	Lasten	-250 v				
2.1	Subsidie inzet GGZ medewerkers Sociale Wijkteams	Lasten	250 n				
2.3	Formatie-uitbreiding Maatschappelijke Ondersteuning	Lasten		37 n	37 n	37 n	
7.3	Dekking formatie-uitbreiding Maatschappelijke Ondersteuning	Lasten		-37 v	-37 v	-37 v	
4.2	Verschuiving kapitaallasten van Vastgoed naar Cultuur	Lasten	1.437 n	1.070 n	960 n	625 n	515 n
5.3	Verschuiving kapitaallasten van Vastgoed naar Cultuur	Lasten	-1.437 v	-1.070 v	-960 v	-625 v	-515 v
4.1	Project programmamanager RAP	Lasten	100 n				
4.1	Subsidie project programmamanager RAP	Baten	-100 v				
5.1	Implementatie brugmanagementsysteem (BMS)	Lasten	107 n				
5.1	Vergoeding provincie tbv brugmanagementsysteem (BMS)	Baten	-107 v				
5.1	Zwerfafval	Lasten	150 n				
5.1	Subsidie ten behoeve van kosten zwerfafval	Baten	-150 v				
7.3	Advieskosten vennootschapsbelastingplicht en ondersteuning directie	Lasten	150 n				
7.2	Dekking vanuit directiestelpost risicovoorziening	Lasten	-150 v				
7.3	Hogere personele inzet t.l.v. Zandvoortse projecten	Baten	-575 v				
7.3	Hogere personele inzet t.l.v. Zandvoortse projecten	Lasten	575 n				
7.3	Toewijzing overheadbudget	Lasten	375 n	824 n	689 n	594 n	459 n
7.3	Verlagen overheadbudget	Lasten	-375 v	-824 v	-689 v	-594 v	-459 v
	Totaal neutrale wijzigingen		0	0	0	0	0

Subsidie inzet GGZ medewerkers Sociale Wijkteams

In de Financiële voortgangsrapportage 2018 is een bedrag aan de middelen voor dagbesteding onttrokken ten gunste van het Sociale Wijkteam voor de inzet GGZ medewerkers in de wijkteams. Doordat het RIBW lagere kosten doorberekent dan begroot en doordat de GGZ-bezetting in twee wijkteams nog niet gerealiseerd is, zijn deze middelen in 2018 grotendeels niet besteed. Daarom worden ze voor 2018 incidenteel weer teruggeboekt naar de middelen voor dagbesteding.

Formatie-uitbreiding Maatschappelijke Ondersteuning

In 2016 is in de Kadernota budget beschikbaar gesteld voor het programma statushouders. Uit dit budget is ook de inzet van de coördinator van het programma statushouders betaald. In de Kadernota 2018 is het budget tot en met 2019 verlengd, via deze melding wordt de formatie 1 fte beleids-/accountmedewerker voor de periode 1-7-2018 tot en met 1-1-2020 ten laste van het programmabudget verlengd (formatiebesluit). In de septembercirculaire 2018 is budget beschikbaar gesteld voor de aanstelling van een projectleider "Geweld hoort nergens thuis" (Decentralisatie Uitkering (DU) Vrouwenopvang). Om te voldoen aan deze wettelijke verplichting wordt voor de periode 1-1-2019 tot 1-1-2022, 1 fte projectleider aangevraagd (formatiebesluit) en de standaard overheadkosten mee-ademprincipe) toegerekend. Directe kosten en overhead komen ten laste van de DU Vrouwenopvang.

Verschuiving kapitaallasten van Vastgoed naar Cultuur

Bij de bestaanscontrole van activa kwam naar voren dat de rente en afschrijving van investeringen in cultuurpodia aan product Vastgoed worden toegerekend. Waar het gaat om niet-gebouwbonden investeringen in bijvoorbeeld theatertechniek, licht en geluid horen deze kapitaallasten ten laste van het product Cultuur te komen. Dit is gecorrigeerd en leidt tot een (neutrale) verschuiving van rente- en afschrijvingslasten tussen beide producten.

Project programmamanager RAP

De Provincie Noord-Holland heeft subsidie toegekend aan de gemeente Haarlem voor de

programma-manager Regionaal Actieprogramma Wonen (RAP) namens de gemeenten in de regio Zuid-Kennemerland/IJmond. In 2018 is de prognose van de baten en lasten € 100.000.

Implementatie brugmanagementsysteem (BMS)

Binnen het nationale project “Beter Benutten” hebben beweegbare bruggen een belangrijke wegverkeersfunctie. Anderzijds vervullen de bruggen of sluizen ook een belangrijke functie in belangrijke vaarwegen. Met het brugmanagementsysteem (BMS) kan data van de brugbediening worden verzameld en worden gekoppeld aan het Dynamisch Verkeer Management (DVM). De provincie vraagt de gemeente samen te werken met de implementatie van het BMS zodat deze kan worden gekoppeld met het reeds geïmplementeerde DVM-systeem. De totale kosten van € 106.709 voor de implementatie van het brugmanagementsysteem worden door de provincie vergoed.

Zwerfafval

De gemeente Haarlem ontvangt een subsidie voor zwerfafval vanuit Nedvang. Hiervoor doet de gemeente een aantal activiteiten waaronder het aanstellen van zwerfafvalcoaches, vermarktingkosten en een vernieuwde aanpak voor zwerfafval.

Advieskosten vennootschapsbelastingplicht en ondersteuning directie

Net als in 2017 worden in 2018 de incidentele lasten voor de invoering van de vennootschapsbelastingplicht (VPB) voor gemeenten ten laste van de risicopost gebracht (€ 60.000). Voor de Kadernota 2019 zal een inschatting worden gemaakt wat de structurele last voor de invoering van de VPB plicht is. Op basis van deze inschatting wordt beoordeeld of er een budgetclaim nodig is. Daarnaast is voor de ondersteuning van de directie capaciteit ingezet voor het oplossen van diverse incidentele knelpunten en het ontwikkelen van de organisatie in de nieuwe structuur van € 90.000.

Hogere personele inzet t.i.v. Zandvoortse projecten

In de jaarlijkse vergoeding van Zandvoort aan Haarlem is een bedrag van € 476.000 toegerekend aan de inzet voor projecten. De inschatting is dat in 2018 voor een bedrag van **€ 575.000** wordt ingehuurd bovenop de 476.000 voor inzet in Zandvoortse projecten. Deze kosten en de doorbelasting hiervan naar de Zandvoortse projecten waren nog niet begroot; dit is per saldo neutraal voor de Haarlemse begroting. De kosten voor de inzet in projecten worden niet als vaste bijdrage in rekening gebracht bij Zandvoort, maar op basis van werkelijke inzet. Bij de najaarsnota in Zandvoort wordt de Zandvoortse begroting aangepast op de wekelijkse doorbelasting voor projecten van Haarlem naar Zandvoort.

Toewijzing overheadbudget

In de begroting wordt bij de uitbreiding van formatie in het primaire proces ook een bedrag van € 37.000 geraamd voor variabele overheadlasten. Deze werkwijze wordt ook geduid als het mee ademprincipe van de overhead met het primaire proces. Vanuit de overheadafdelingen zijn meerdere claims bij de directie ingediend. Allereerst zijn de claims toegekend die vanuit het mee ademprincipe gemotiveerd kunnen worden. Daarnaast zijn er claims gehonoreerd om knelpunten in de overhead op te lossen. Structureel is er budget beschikbaar gesteld voor strategische informatiebeveiliging, informatiemanagement, inkoopdeskundigheid, juridische deskundigheid bij HRM, contractmanagement HRM. Incidenteel is er budget beschikbaar gesteld voor beheersing van bedrijfsvoering, versterking facilitaire zaken en informatievoorziening. Van dit incidentele budget wordt € 95.000 niet meer in 2018 besteed maar in 2019. Daarom is hiervoor een voorstel voor budgetoverheveling opgenomen in paragraaf 2.4 Budgetoverheveling. Vanaf 2020 is nog niet het gehele beschikbare bedrag overhead mee adem principe toegekend en dit blijft beschikbaar voor overhead op een stelpost.

2.4. Budgetoverheveling

Budgetten kunnen uitsluitend worden besteed in het jaar, waarvoor ze zijn toegekend en waarvan de prestaties ook dat jaar worden verricht. Als blijkt dat een prestatie niet meer in dat jaar gerealiseerd kan worden, bestaat de mogelijkheid het (restant)budget over te hevelen naar het volgende jaar, waarin de prestatie dan alsnog wordt uitgevoerd. Hiermee wordt voorkomen dat opnieuw budget moet worden aangevraagd. Deze budgetoverheveling valt onder het budgetrecht van de raad en vraagt daarom expliciete besluitvorming.

Uiteraard wordt niet beoogd om niet-bestede middelen zomaar over te hevelen. Wensen voor budgetoverheveling hebben we daarom aan de volgende criteria getoetst:

- Er is een beleidsinhoudelijke noodzaak (onderbouwing) en er moet samenhang zijn tussen de middelen en werkzaamheden waarvoor overheveling wordt gevraagd.
- Uitvoering volgend jaar past binnen de werkplannen.
- De overheveling heeft uitsluitend betrekking op incidenteel beschikbaar gestelde budgetten c.q. incidenteel opgehoogde budgetten (deze passen niet altijd in een kalender-jaarschijf). Hiermee wordt voorkomen dat de activiteit niet kan worden voortgezet.
- Voor aanvragen voor budgetoverhevelingen wordt als ondergrens € 100.000 aangehouden.

In deze Decemberrapportage is getoetst of er budgetten resteren, waarvan de prestaties niet (geheel) meer worden verricht in 2018 en die voldoen aan de hiervoor genoemde criteria.

Op basis van deze criteria wordt voorgesteld de hierna genoemde restantbudgetten over te hevelen door middel van een storting in de reserve budgetoverheveling en deze overgehevelde middelen na 1 januari 2019 weer te onttrekken aan de reserve budgetoverheveling en volgens de oorspronkelijke doelstelling weer toe te voegen aan de desbetreffende budgetten.

Beleids- Omschrijving budgetoverhevelingen veld	2018	2019	2020	2021	2022
5.1 Overheveling incidenteel budget Initiatieven	-101 v	101 n			
5.2 Personeelsbudget handhaving	-150 v	150 n			
div Modernisering parkeren, Extra parkeergelegenheid en Campagne Beter op weg	-416 v	416 n			
6.1 Budgetoverheveling Basisregistratie Grootchalige Topografie	-100 v	100 n			
6.3 Overheveling gelden handhaving AirBNB	-100 v	100 n			
7.2 Verschuiven overheadbudget	-95 v	95 n			
<i>Subtotaal exploitatie:</i>	<i>-962 v</i>	<i>962 n</i>			
Toevoeging/onttrekking reserve Budgetoverheveling:	962 n	-962 v			
Totaal budgettair effect budgetoverhevelingen	0	0			

Overheveling incidenteel budget Initiatieven

Op dit ogenblik wordt de laatste hand gelegd aan de voortgangsrapportage ontwikkelprojecten. Dat betekent dat nog geen inzicht kan worden gegeven in, onder meer de financiële stand van alle projecten. Op dit moment is wel duidelijkheid op de volgende projecten.

Wegens gebrek aan capaciteit vertragen de werkzaamheden voor de projecten Stationsplein-Beresteyn en Gonnetstraat. Het zwaartepunt van de uitgaven verschuift naar 2019. Voorgesteld wordt om **€ 101.000** (project Berensteyn € 60.000 en project Gonnetstraat € 41.000) van het beschikbaar gestelde budget 2018 over te hevelen naar 2019.

Personeelsbudget handhaving

In paragraaf 2.1 budgettaire wijzigingen is het voordeel op het personeelsbudget handhaving toegelicht. Onder andere wordt er aangegeven dat er een budget van € 500.000 gereserveerd is in de Bestuursrapportage 2018 voor de extra lasten die voortkomen uit een verloren rechtszaak, maar

dat dit bedrag niet volledig in 2018 wordt besteed. Voorgesteld wordt om € **150.000** door te schuiven naar volgend jaar om verwachte claims bij de afwikkeling van de rechtszaak uit te dekken.

Modernisering parkeren, Extra parkeergelegenheid en Campagne Beter op weg

Binnen het programma Moderniseren Parkeren wordt naar verwachting in 2019 uitvoering gegeven aan de aanpassing/verbetering aan het Parkeer Route Informatie Systeem (PRIS) in het kader van verbetering bebording. Daarnaast wordt in 2019 uitvoering gegeven aan de maatregel Parkeren op Eigen Terrein (POET). Daarom wordt voorgesteld om € 50.000 incidenteel budget over te hevelen naar 2019. De voorbereiding van extra fietsparkeergelegenheid die met draagvlak uit de omgeving moet worden gerealiseerd of waarbij soms huurovereenkomsten moeten worden gesloten verlangt meer tijd. Hierdoor is het niet mogelijk om de bij de Kadernota 2018 extra verstrekte € 200.000 al in 2018 te besteden aan genoemd doel. Voor de uitbreiding Campagne 'Beter op weg' wordt voor € 166.000 budget overgeheveld naar 2019. Per saldo wordt € **416.000** budget overgeheveld van 2018 naar 2019.

Budgetoverheveling Basisregistratie Grootchalige Topografie

De 1e fase van de opbouw van de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) is in 2016 opgeleverd. Hierbij is budget overgehouden en overgeheveld ten behoeve van de 2e fase van de opbouw. De 2e fase van de BGT loopt van 2016-2019. In 2017 is € **100.000** overgeheveld naar 2018. De werkzaamheden konden in 2018 echter niet plaatsvinden. Dit hangt samen met vertraging in de landelijke implementatie van het automatische berichtenverkeer. Concreet wordt gewacht op de (landelijke) uitkomsten van eerste praktijkproef. Dit wordt aan het einde van 2018 verwacht. De werkzaamheden kunnen derhalve in 2019 wél plaatsvinden.

Overheveling gelden handhaving Airbnb

In 2018 is besloten de handhavingscapaciteit uit te breiden voor integrale handhaving. Gelet op de krappe arbeidsmarkt is het echter niet gelukt om de handhavingscapaciteit snel uit te breiden tot het gewenste niveau. Als gevolg hiervan is er budget overgebleven. Bij de Kadernota 2018 is ook besproken dat er in de stad behoefte is aan proactieve controle op Airbnb. Doel is om als gemeente zelf proactief onderzoek te kunnen doen naar –in naar aanleiding van dit onderzoek te handhaven op– het in strijd met de regels verhuren van woningen aan toeristen. Handhaving op Airbnb wordt niet uitgevoerd door integrale handhavers (handhaving openbare ruimte), maar betreft juridische handhaving op de bebouwde omgeving. Voorgesteld wordt om van het budget dat over is een bedrag van € **100.000** over te hevelen naar 2019 voor het project handhaving Airbnb. Op basis van het project wordt meer inzicht verkregen in de benodigde capaciteit, waarop bepaald kan worden hoe de handhaving structureel wordt ingebed en hoe de kosten daarvan worden gedekt.

Verschuiven overheadbudget

In de paragraaf 2.3 neutrale wijzigingen is de toewijzing van overheadbudget voor enkele structurele en incidentele knelpunten opgenomen. Daarbij is aangegeven dat een deel van het incidentele budget (€ 95.000) niet meer in 2018 wordt besteed maar in 2019. Voorgesteld wordt om € **95.000** door te schuiven naar volgend jaar om de knelpunten op het gebied van informatiebeveiliging en beheersing bedrijfsprocessen op te lossen.

2.5. Begrotingswijziging Decemberrapportage 2018

Progr.		2018	2019	2020	2021	2022		
Beleids- veld	Omschrijving programma/beleidsved	Begroting	2018 Voorstel wijziging	Begroting gewijzigd	Voorstel wijziging	Voorstel wijziging	Voorstel wijziging	Voorstel wijziging
1	Maatschappelijke participatie							
	<i>Lasten (exclusief mutaties reserves)</i>							
1.1	Onderwijs en sport	36.018	105	36.123				
1.2	Sociale basis	29.556	-230	29.327	-26			
	<i>Baten (exclusief mutaties reserves)</i>							
1.1	Onderwijs en sport	-8.006	-	-8.006				
1.2	Sociale basis	-154	-	-154				
	<i>Toevoegingen/onttrekkingen reserves</i>							
		-149	-964	-1.113				
1	Totaal Maatschappelijke participatie	57.264	-1.089	56.175	-26	-	-	-
2	Ondersteuning en zorg							
	<i>Lasten (exclusief mutaties reserves)</i>							
2.1	Vorzieningen volwassenen	32.622	177	32.799				
2.2	Vorzieningen jeugd	29.075	-	29.075				
2.3	Opvang, wonen en herstel	59.563	-8	59.555	-37	-37	-37	
	<i>Baten (exclusief mutaties reserves)</i>							
2.1	Vorzieningen volwassenen	-3.053	-	-3.053				
2.2	Vorzieningen jeugd	-60	-	-60				
2.3	Opvang, wonen en herstel	-4.000	-	-4.000				
	<i>Toevoegingen/onttrekkingen reserves</i>							
		-7.320	-	-7.320				
2	Totaal Ondersteuning en zorg	106.828	169	106.996	-37	-37	-37	-
3	Werk en inkomen							
	<i>Lasten (exclusief mutaties reserves)</i>							
3.1	Werk	26.113	65	26.177				
3.2	Inkomen	70.416	-300	70.116				
3.3	Schulden	3.495	-152	3.343				
	<i>Baten (exclusief mutaties reserves)</i>							
3.1	Werk	-1.004	-	-1.004				
3.2	Inkomen	-54.249	-2.647	-56.896				
3.3	Schulden	-240	-	-240				
	<i>Toevoegingen/onttrekkingen reserves</i>							
		-1.279	2.439	1.160				
3	Totaal Werk en inkomen	43.252	-596	42.656	-	-	-	-
4	Duurzame stedelijke vernieuwing							
	<i>Lasten (exclusief mutaties reserves)</i>							
4.1	Duurzame stedelijke ontwikkeling	10.375	-100	10.275	100			
4.2	Economie, toerisme en cultuur	27.553	1.547	29.100	1.320	960	625	515
4.3	Grondexploitatie	19.295	-	19.295				
	<i>Baten (exclusief mutaties reserves)</i>							
4.1	Duurzame stedelijke ontwikkeling	-76	-100	-176				
4.2	Economie, toerisme en cultuur	-226	-	-226				
4.3	Grondexploitatie	-19.455	-	-19.455				
	<i>Toevoegingen/onttrekkingen reserves</i>							
		247	250	497	-350			
4	Totaal Duurzame stedelijke vernieuwing	37.713	1.597	39.310	1.070	960	625	515

Progr. Beleids- veld	Omschrijving programma/beleidsved	Begroting	2018		2019		2020		2021		2022	
			Voorstel wijziging	Begroting gewijzigd	Voorstel wijziging	Voorstel wijziging	Voorstel wijziging	Voorstel wijziging	Voorstel wijziging	Voorstel wijziging		
5	Beheer en onderhoud											
	<i>Lasten (exclusief mutaties reserves)</i>											
5.1	Openbare ruimte en mobiliteit	69.660	1.170	70.830	406							
5.2	Parkeren	12.014	-716	11.298	366							
5.3	Overige beheertaken	21.519	-2	21.517	-853	-960	-625	-515				
	<i>Baten (exclusief mutaties reserves)</i>											
5.1	Openbare ruimte en mobiliteit	-35.251	-257	-35.508								
5.2	Parkeren	-21.286	-	-21.286								
5.3	Overige beheertaken	-19.634	-	-19.634								
	<i>Toevoegingen/onttrekkingen reserves</i>	4.859	-611	4.248	-989							
5	Totaal Beheer en onderhoud	31.881	-416	31.465	-1.070	-960	-625	-515				
6	Burger, bestuur en veiligheid											
	<i>Lasten (exclusief mutaties reserves)</i>											
6.1	Dienstverlening	7.823	-95	7.728	100							
6.2	Gemeentelijk bestuur	5.075	-	5.075								
6.3	Openbare orde en veiligheid	26.265	-25	26.240	100							
	<i>Baten (exclusief mutaties reserves)</i>											
6.1	Dienstverlening	-3.421	-	-3.421								
6.2	Gemeentelijk bestuur	-	-	-								
6.3	Openbare orde en veiligheid	-9.003	350	-8.653								
	<i>Toevoegingen/onttrekkingen reserves</i>	80	200	280	-200							
6	Totaal Burger, bestuur en veiligheid	26.819	430	27.249	-	-	-	-				
7	Algemene dekkingsmiddelen											
	<i>Lasten (exclusief mutaties reserves)</i>											
7.1	Lokale belastingen en heffingen	4.846	-	4.846								
7.2	Algemene dekkingsmiddelen	436	-309	127	58	58	58	58				
7.3	Overhead	56.196	401	56.596	88	-33	-33	-70				
	<i>Baten (exclusief mutaties reserves)</i>											
7.1	Lokale belastingen en heffingen	-49.489	-	-49.489								
7.2	Algemene dekkingsmiddelen	-302.406	4.197	-298.210								
7.3	Overhead	-9.555	-575	-10.130								
	<i>Toevoegingen/onttrekkingen reserves</i>	-2.820	95	-2.725	-95							
7	Totaal Algemene dekkingsmiddelen	-302.792	3.809	-298.985	51	25	25	-12				
	Totaal saldo exclusief reserves	7.344	2.496	9.841	1.622	-12	-12	-12				
	Toevoegingen/onttrekkingen reserves	-6.381	1.409	-4.973	-1.634	-	-	-				
	Totaal saldo inclusief mutaties reserves	964	3.904	4.868	-12	-12	-12	-12				

NB: de som van bedragen kan afwijken wegens afrondingsverschillen.

3. Kredietaanvragen

Realiseren van de HOV-route van station Haarlem naar het Delftplein

Het realiseren van de Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV)-route van station Haarlem naar het Delftplein is verschillende malen in de commissies en de gemeenteraad besproken. Het Definitief Ontwerp (DO) en de inspraaknota zijn op 6 juli 2017 en 8 februari 2018 besproken in de raadscommissie Beheer. Op 20 juli 2017 is het DO HOV-Noord in de gemeenteraad besproken, waarbij moties zijn aangenomen om de geregelde oversteken op drie locaties te behouden. Het aangepaste DO is 8 februari 2018 besproken in de commissie Beheer en akkoord bevonden. Op 15 maart 2018 hebben de wethouder namens de gemeente en de gedeputeerde namens de provincie de realisatieovereenkomst ondertekend.

In het gemeentelijk Investeringsplan is voorzien in de kosten van de aanleg van deze route. Op post GOB.63 is een bedrag van € 3,3 miljoen gereserveerd waarvan € 2,9 miljoen wordt gedekt door een inmiddels verstrekte provinciale subsidie. In de vergadering van de commissie Beheer van 8 februari heeft de commissie het college toestemming gegeven de realisatieovereenkomst te tekenen, waarmee de commissie het college impliciet toestemming geeft de te ontvangen subsidie te benutten. Voor het doen van uitgaven ten laste van ontvangen subsidies is in de regel een raadskrediet nodig, dit is in de besluitvorming tot nu toe nog niet opgenomen. Deze omissie wordt in deze Decemberrapportage gecorrigeerd.

Omdat tegelijk met de aanpassingen voor de HOV-route ook een aantal andere ingrepen worden gedaan aan de openbare ruimte en de riolering, bedraagt het totale projectbudget € 4,3 miljoen. Hiervan wordt € 1,0 miljoen gedekt vanuit budgetten waarvan de budgetbevoegdheid bij het college ligt, en € 3,3 miljoen vanuit IP post GOB.63 met een tegendeckking van € 2,9 miljoen vanuit de provinciale subsidie.

Besluitpunt

De gemeenteraad verleent een krediet van € 3.287.000 ten laste van IP post GOB.63, waarvan € 2.887.000 wordt gedekt door een provinciale subsidie, voor de aanleg van een HOV-route tussen station Haarlem en het Delftplein.

Optimalisatie van de panden Zijlpoort, Raakspoort en Stadhuis

In 2017 heeft een optimalisatie van de panden, Zijlpoort, Raakspoort en Stadhuis plaatsgevonden. Deze optimalisatie was nodig om de geconstateerde functionele en technische tekortkomingen aan te pakken. Tevens moesten de panden geschikt worden gemaakt voor de inhuizing van de medewerkers Zandvoort. In 2018 zijn de laatste werkzaamheden uitgevoerd en zijn nog enkele (eind) termijnen van opdrachten betaald. Voor deze kosten is in het Investeringsplan van de onlangs vastgestelde begroting een reservering opgenomen onder nummer M&S.101 'optimalisatie werkplekken'. Het budgetrecht voor deze investering ligt bij de raad. Hiermee kan deze investering worden afgerond.

Besluitpunt:

De gemeenteraad verleent een krediet van € 120.000 ten laste van IP post M&S.101 voor de afronding van de optimalisatie van de gemeentelijke huisvesting.

4. Prognose Sociaal Domein

Begin oktober is de prognose sociaal domein 2018 door het College vastgesteld en ter informatie aan de gemeenteraad (commissie Samenleving) aangeboden (BBV 2018/64717). Deze prognose sluit met een verwacht nadelig saldo van € 5,2 miljoen. Ten behoeve van de Decemberrapportage is de ontwikkeling van de inkomsten en uitgaven nogmaals tegen het licht gehouden. Gebaseerd op de administratieve verwerking tot en met september (periode 9) worden ten opzichte van de vorige prognose geen grote verschillen verwacht. Het verwachte saldo eind 2018 verbetert iets tot € 4,4 miljoen nadelig. De verschillen worden hieronder toegelicht.

Daarnaast wordt een toelichting gegeven bij een aantal niet (volledig) bestede versnellers, waarvan de besteding in 2019 doorloopt. Aan de gemeenteraad wordt voorgesteld te besluiten deze bedragen in 2019 aan de reserve Sociaal Domein te onttrekken, zodat deze middelen ook daadwerkelijk rechtmatig besteed kunnen worden.

Prognose Sociaal domein 2018	Oktober 2018	Decemberrapportage 2018
Geraamd tekort (begroting 2018)	1.861.000 n	1.861.000 n
1. Afwikkeling 2017		
Wmo	0	0
Jeugd	pm	0
WSW (afrekening GR Paswerk)	-135.000 v	-135.000 v
2. Voorzieningen volwassenen		
Huishoudelijke ondersteuning	-200.000 v	-120.000 v
Begeleiding en dagbesteding	150.000 n	500.000 n
Vervoersvoorzieningen	100.000 n	100.000 n
Woonvoorzieningen	0	0
Gezinsbegeleiding en jongvolwassenen	-600.000 v	-600.000 v
Overige voorzieningen	450.000 n	450.000 n
Eigen bijdrage Wmo	0	0
3. Voorzieningen Jeugd		
CJG	0	0
Zin	3.890.000 n	3.890.000 n
PGB	265.000 n	265.000 n
Onderhanden werk, niet via iJW	500.000 n	500.000 n
4. Opvang, wonen en herstel		
Zin	-1.800.000 v	-1.800.000 v
PGB	375.000 n	375.000 n
Eigen bijdrage	-190.000 v	-490.000 v
5. Re-integratie en WSW		
re-integratie	550.000 n	380.000 n
WSW (bijdrage GR Paswerk)	0	0
6. Overig		
Sociaal Wijkteams		-250.000 v
Uitvoeringsorganisatie		-500.000 v
Verwacht saldo 2018	5.216.000 n	4.426.000 n

*(financiële) afwijkingen ten opzichte van vorige rapportage gearceerd

Toelichting

1. Afwikkeling 2017

De eindfacturen 2017 zijn allemaal gecontroleerd en alle aanbieders zijn over het resultaat geïnformeerd. Een aantal eindfacturen wijkt af van de verwachting maar per saldo is er vrijwel geen sprake van afwijkingen, waardoor de afwikkeling 2017 geen verder effect meer heeft op het resultaat 2018. De administratieve afwikkeling is intensief geweest maar uiteindelijk kan geconstateerd worden dat begin 2018 de post 'nog te betalen facturen 2017' adequaat is bepaald.

2. Voorzieningen volwassenen

Huishoudelijke ondersteuning

Het verwacht resultaat 2018 verslechtert met € 80.000 doordat de rijksbijdrage Wmo HO in de septembercirculaire met dit bedrag verlaagd is.

Begeleiding en dagbesteding

In algemene zin is er sprake van een stijging van het aantal cliënten dat ambulante begeleiding ontvangt (zie de toelichting in de vorige prognose). Daarnaast zijn circa 200 cliënten na een traject van herbeoordeling geïndiceerd op zwaardere (en daarmee duurdere) zorg dan waarvoor zij aanvankelijk waren geïndiceerd. De administratieve afhandeling van deze wijziging heeft later plaatsgevonden. Ten opzichte van de eerdere prognose stijgt de verwachte overschrijding daardoor tot € 500.000 (maatwerkvoorziening dagopvang).

3. Voorzieningen Jeugd

Ten opzichte van de vorige prognose worden geen afwijkingen verwacht.

4. Opvang, wonen en herstel

Ten opzichte van de vorige prognose worden voor de uitgaven geen afwijkingen verwacht. De verwachting is dat de inkomsten uit de eigen bijdrage Beschermd wonen € 300.000 hoger zullen zijn dan eerder gemeld, onder meer veroorzaakt door een iets hogere gemiddelde bezetting van de verblijfsplaatsen ten opzichte van vorig jaar. De opbrengsten zijn daarmee in lijn met de opbrengsten van de afgelopen jaren.

5. Re-integratie en WSW

In de septembercirculaire 2018 is de rijksbijdrage re-integratie met € 160.000 verhoogd, dit is de eenmalige uitkering aan alle gemeenten van het niet-bestede deel van de Bonus beschut werk. De lasten blijven ten opzichte van de vorige prognose per saldo gelijk. De verwachte uitgaven Beschut werk zijn naar verwachting € 200.000 hoger terwijl de verwachte uitgaven voor re-integratie € 200.000 lager zullen zijn.

De GR Paswerk maakt op de basis van de definitieve rijksbijdrage WSW in de septembercirculaire een herberekening van de bijdragen van de gemeenten aan de GR. Door de mutaties in de WSW-bijdrage ligt het werkelijke aandeel van Haarlem in de GR iets lager dan begroot, waardoor de bijdrage van Haarlem aan de GR met € 230.000 verlaagd wordt.

Omdat het tekort tussen de werkelijke bijdrage aan de GR Paswerk en de rijksbijdrage WSW in 2018 wordt gedekt door een onttrekking aan de algemene reserve Sociaal Domein (begroot € 855.000), zal door bovenstaand voordeel de werkelijke onttrekking lager zijn dan begroot. Dit zal verwerkt worden in de Jaarrekening 2018. Bovenstaande mutatie staat overigens nog los van het werkelijke financiële resultaat van de GR Paswerk, dat zal pas medio 2019 bekend zijn en -indien nodig- verwerkt kunnen worden.

6. Overig

Sociaal Wijkteams (SWT)

Doordat het RIBW lagere kosten doorberekent dan begroot en doordat de GGZ-bezetting in 2 wijkteams nog niet gerealiseerd is, is er sprake van een onderbesteding bij het SWT van ongeveer € 180.000. Daarnaast zijn ook scholingen en trainingen grotendeels uit centrale budgetten betaald waardoor er ongeveer € 70.000 voordeel is, in totaal een voordeel van € 250.000. Omdat in de Financiële voortgangsrapportage 2018 een bedrag aan de middelen voor dagbesteding is onttrokken ten gunste van het SWT, wordt deze mutatie in deze Decemberrapportage weer gecorrigeerd.

Uitvoeringsorganisatie

Voor 2018 zijn budgetten beschikbaar gesteld voor het versterken van de uitvoeringsorganisatie (onder meer administratie, casemanagers). Doordat deze formatie niet vanaf begin 2018 is ingevuld, is hier sprake van een incidentele onderbesteding van € 500.000.

Versnellers 2018

Hieronder een overzicht en onderbouwing van versnellers die in 2018 niet besteed worden en waarvoor een onttrekking aan de algemene reserve Sociaal domein in 2019 nodig is.

023 Steunfonds gezinnen - € 60.000

Dit budget wordt ingezet voor de aanpak van de zogeheten CAK-klienten (wanbetalers zorgverzekeringen). Een deel van de CAK geregistreerde klienten is reeds doorverwezen naar Schuldienstverlening via het project BooM (Budgetbeheer op Maat). Voor Zilveren Kruis-klienten zijn onlangs afkoopvoorstellen gedaan, de verwachting is dat hieraan € 65.000 besteed zal worden. Daarna worden de klienten die bij andere verzekeraars zitten, benaderd. Daarvoor wordt het resterende deel van de versneller ingezet (€ 60.000).

New future - € 125.000

Deze versneller t.b.v. problematiek "jongeren en schulden" wordt in 2018 niet uitgenut omdat de afwikkeling van schuldenaanpak voor jongeren langer op zich laat wachten. We zijn als gemeente afhankelijk van welwillende schuldeiser(s) en adequate aanpak van begeleiders. Gezien het belang van dit project is het van belang de middelen in 2019 beschikbaar te houden.

Ondersteuning zelforganisaties en buurtinitiatieven - € 120.000

In 2018 hebben 14 organisaties ondersteuning ontvangen en heeft met het oog op de uitvraag sociale basis een tussentijdse evaluatie plaatsgevonden. Uit de evaluatie blijkt dat zelforganisaties intensievere begeleiding nodig hebben om te zorgen dat ze de beoogde rol kunnen spelen in de sociale basis. Eind 2018 start een coachingstraject voor zelforganisaties dat zal leiden tot pilotprojecten begin 2019. Om die reden wordt voorgesteld de niet-bestede middelen voor 2019 beschikbaar te houden.

Thuisadministratie en voorkomen schuldenproblematiek - € 50.000

Stichting Humanitas heeft op 30 oktober 2017 een beschikking ontvangen voor het project thuisadministratie die betrekking heeft op de jaren 2017 tot en met 2019. Onderdeel van de prestatie die Humanitas moet leveren is een evaluatie aan het eind van het laatste subsidiejaar. Om die reden wordt voorgesteld het resterende bedrag van € 50.000 voor 2019 beschikbaar te houden.

Opbouw project Lelie - € 70.000

Het project Lelie is in 2018 vanuit de middelen Duurzame Stedelijke Vernieuwing betaald. In 2019 wordt de aanpak gecontinueerd (waaronder de inzet van Dock). Voorgesteld wordt de niet-bestede versneller 2018 hiervoor in te zetten.

Preventie, herstel en zelfstandig wonen - € 1.075.000

De transformatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang naar een beschermd thuis (onder meer: meer zelfstandigheid, meer regie, meer eigenkracht) heeft meer tijd nodig dan verwacht. In 2017 is hiervoor € 2,8 miljoen als versneller vrijgemaakt. Als gevolg van de complexe vraagstukken is een groot deel van deze versneller nog niet besteed. Om deze redenen wordt voorgesteld de resterende versneller van € 1.075.000 door te schuiven.

Defibrillators (AED) - € 88.500

De middelen zijn beschikbaar gesteld voor zowel de aanschaf van de AED's als training van burgerhulpverleners. Het project is in volle gang, de daadwerkelijke aanschaf van AED's moet nog plaatsvinden. Dit zal begin 2019 zijn, waardoor de kosten ten laste van 2019 komen en het budget van € 88.500 beschikbaar moet blijven.

50 banenplan - € 400.000

Begin 2018 is gestart met het plaatsen van kandidaten voor het project 50 banen. Alle kandidaten hebben een zeer grote afstand tot de arbeidsmarkt en zijn in eerste instantie op proefplaatsing gestart met behoud van uitkering. Deze periode is 3 maanden. Bij goed doorlopen van de proefperiode wordt een contract geboden door de betreffende werkgever. De eerste contracten zijn om die reden begin april 2018 getekend. Niet alle kandidaten zijn in januari gestart op proefplaatsing, maar stromen door de maanden heen binnen, na aanmelding bij en selectie door Pasmatch. Sommige contracten lopen dus nog door in 2019. In 2019 gaan we verder met dit project en wordt naar verwachting het grootste deel van de contracten bij de werkgevers afgesloten, met een uitloop naar 2020. Dit is nodig om aan de targets uit de motie te kunnen voldoen.

Voorstel

1. Kennisnemen van de (bijgestelde) prognose Sociaal Domein 2018
2. De niet-bestede versnellers 2018, in totaal € 1.988.500, uit te voeren in 2019 en de daarvoor benodigde middelen in 2019 te onttrekken aan de reserve Sociaal Domein.

5. Risicoparagraaf

Btw-sportvrijstelling

Als de Eerste Kamer er in december 2018 mee instemt, wordt met ingang van 1 januari 2019 de btw-sportvrijstelling uitgebreid. Het geven van gelegenheid tot sportbeoefening zonder winstoogmerk is dan niet meer belast met btw. Dat klinkt gunstig maar is dat voor de gemeente zeker niet per definitie.

Het beheer en de exploitatie van gemeentelijke sportaccommodaties wordt voor de gemeente door SRO uitgevoerd. Stel dat SRO als niet winstbeogend wordt aangemerkt en dat daarmee de sportvrijstelling van toepassing is, dan moet SRO de btw die aan hen in rekening wordt gebracht blijven betalen, maar kan deze niet langer verrekenen. De btw wordt daarmee een kostenpost. Met de fiscus wordt onderzocht en afgestemd of SRO met de nieuwe regels als winstbeogend kan worden aangemerkt. Alleen dan blijft de btw aftrekbaar.

Eventuele btw-nadelen als gevolg van de nieuwe wetgeving kunnen gemeenten compenseren via de door het Rijk in het leven geroepen compensatieregeling speciale uitkering sport (SPUK). De SPUK is echter landelijk gemaximeerd. Onzeker is of de uitkering vanuit de SPUK voldoende is om het btw-nadeel voor de gemeente Haarlem volledig te compenseren. Bovendien is de looptijd van de SPUK 5 jaar (2019 tot en met 2023). Daarna wordt het totaalbedrag van de SPUK via het gemeentefonds verdeeld. Ook dan is onduidelijk of de toevoeging aan het Gemeentefonds het nadeel volledig dekt. Uitkomst kan zijn dat er minder geld beschikbaar is voor sport of dat er meer middelen beschikbaar moeten komen om dezelfde faciliteiten te realiseren. De komende tijd wordt uitgewerkt hoe de nieuwe regelgeving uitpakt en wordt de raad daarover geïnformeerd.

6. Aanvulling op Nota Reserves en Voorzieningen

Reserve kapitaallasten activa met maatschappelijk nut

In de nota Reserves en Voorzieningen uit 2016 (2016/253878) komt de reserve kapitaallasten activa met maatschappelijk nut aan de orde. Deze reserve is ingesteld om aan de boekhoudregels te voldoen die voor gemeenten gelden bij het dekken van de afschrijvingslasten van investeringen met maatschappelijk nut (wegen, parken etc.). Die regels zijn vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en verplichten gemeenten om vanaf het jaar 2017 investeringen met maatschappelijk nut te activeren. Inmiddels is duidelijk dat een tweetal principebesluiten nodig is om eventuele onrechtmatigheden te voorkomen:

De raad besluit, als nadere uitleg van de nota Reserves en Voorzieningen (2016), te bepalen dat:

- het bedrag dat in de reserve wordt gestort is gelijk aan de werkelijke extra investeringen van maatschappelijk nut in een boekjaar waarvoor reeds budget in de exploitatie beschikbaar was. Onttrekking aan de reserve is aan de orde als activa in gebruik zijn genomen. De onttrekking is gelijk aan de afschrijvingslasten van de eerder toegevoegde activa.
- exploitatiebudgetten die eerder door de raad beschikbaar zijn gesteld voor projecten met maatschappelijk nut worden omgezet in investeringskredieten als deze in totaal de € 100.000 overtreffen.